

میش لصف: ین آرق تالی وأت

- لی وأت تقیقح (فلا)
- ین آرق تالی وأت عاون (ب)
- روهظ؛ لی وأت (ج)

لیوأت تقیقح (فلأ

یوغل یانعم

[1] هعجرا یا هلوأ .عجر یا لآ تسا «لوأ» هدام زا لیوأت

عجرم ای عاجرا = لیوأت

لیوأت .هلیا عوجرم ،هلیا لوؤم،تسا لوعفم یانعم هب ردصم مه یهاگ ،لیوأت .عاجرا ینعی لیوأت ،هسحب ئیش لک عجرم ؛ عجرم ینعی ،لیوأت .تسا یماع یانعم

هسحب ئیش لک عجرم

یم تیلب دهشم دیورب دیهاوخ یم امش .تسا روجاورج .تسا هتفر راک هب فلتخم یاهاج رد لیوأت دهشم مدیسر یتقو دیوگ یم.راک لک عجرم ینعی؟تسیچ شلیوأت امش تکرح دنیوگ یم.دیوگ [2]،دندومرف ییابطابط یاقآ هک نیا .لیوأت اذه دیوگ یم ،دیوگ سر مه یتقو.میوگ یم وت هب .تسا تایی آضع هب تبسن

یجراخ ققحت :لیوأت

ربخ تمایق زا میرک نآرق رگا .تسا ققحت یانعم هب لیوأت ،دوش یم رابخا هک یتمایق یارب آلثم .تسا نآ ققحت ،هلیا نیا لیوأت ،دهد یم

راک تبقاع :لیوأت

»[3]«هلیوأتب انئبن»آلثم

رخآلا لاق و ارمخ رصعأ ینارأ ینا امهدحأ لاق نای تف نجلال هعم لخد و
ان هلیوأتب انئبن هنم ریطلال لکأت اربخ یسار قوف لمحأ ینارأ ینا
نن سنسحمالا نم لکارن

،ریبعت دیوگب دهوخ یم .«هلیوأتب انئبن» هک دنک یم ضرع فسوی ترضح هب .تسا هدی دباوخ یعام اه یراک تفارط ضعب .دنک یم قرف ریبعت و لیوأت :دنیوگ یم یضعب .لیوأت دیوگ یم ربخ نم هب ،ما هدی دباوخ؟دوش یم متخ اچک هب ینعی ،دراد لیوأت هک یزیچ یانعم لصا یلو ،درادن دوش یم متخ اچک هب هب

زا لبق دندومرف ترضح هک ارمخ هبر یقسی [4]«ارمخ هبر یقسف امکدحا اما» ،دباوخ نیمه رد دوش یم یجراخ دوجو نآ دوج ،دنک یم یجراخ یقس دراد هک یا هطحل اما .دوب لیوأت هب أبن ،یجراخ یقس لیوأت

لابجلا ىلى لوؤي هنأل ،مسالا اذهب يمس امنإ و ،لئايألا :عيجلا و ،لأعوألا نم ركذلا :ليألا و [1] تلأ :لاقى ،كلذ وحن وأ ريصع وأ بارش هي لاؤي ءاعو .لأعف نزوب ،لايإلا و... ،اهيف نصحتيف (٣٥٨ص ؛ 8ج ؛ نيعل باتك) .تلأ نم لآلمل كلذك و تلأو نم أچلمل :لئوملا و... ،الأو هلوؤأ بارشل

ةثنؤملا و ،عشلا أدتبم وه و ،لوألاف لوألا أم .هؤاهتنا و ،رمألا ءادتبأ :نالصأ ماللا و واولا و ةزمهلا ليألا :ليخللا لاق يناثلا لصألا و ...ىرخألا لثم تايلوألا عمج و ،ىلعف و لعفأ لثم ،ىلوألا :مجنلا وبأ لاق .نصحتي لبجلا ىلى لوؤي هنأل اليا يمس امنإ و .لئايألا عمجلا و ،لوعولا نم ركذلا

ليألا نورق فيصللا سببع نم	لوشلا نهبانذأ ىف نأك
---------------------------	----------------------

اذه نم رثخ ىأ نبللا لآ مهلوق و .لأعوألا نورقب ،سببي نهراعبأ نم نهبانذأب قزتلا ام هبش هي عمجي ءاعو :لأعف ىلع لايإلا:هريغ وأ ليخللا لاق .هرمأ رخآ [الا] رثخي ال هنأل كلذ و ،بابلا لاق .دوجي ىتح امايا بارشلا

الايإلاي دعب ثدحأ و	تنمزأ دق و ماتخللا ضفي
---------------------	------------------------

«هلهأ ىلى مكحلا لوأ»

ىشعألا لاق .مهيلإ هدر و هعجرا ىأ

هلهأ ىلى مكحلا لوؤأ

.تابنلا كلذك و .رثخ :الوؤأ و الوأ لوؤي نبللا لآ :ليخللا لاق

لآ و .اهيلع لآ ليقي عبصإلا هي تلعج اذاف بوري نأ كلذ و ،عبصإلا ىلع نبللا لآ :متاح وبأ لاق كلت ىلى عجري ىأ ،ىرحي و رحي هنأل ،بابلا نم وه و .فحن اذإ لجرلا مسج لآ و .رثخ اذإ ،نارطقل ،مالكلا ليوأب بابلا اذه نم و...اهيغار ىلى إةيعرلا عجرم نأل ،بابلا اذه نم ةسايسلا ةلايإلا و .لأحلا ىف هيلى لوؤي ام :لوقي .هليوأب الإ نورطني له:ىلاعت هلوق كلذ و ،هيلى لوؤي ام و هتبقاع وه و (١٦٠-١٥٨ص ؛ 1ج ؛ غللال سيياقم مجعم) .مهروشن و مهثعب تقو

.تددترا :عشلا نع تلأ و .هعجر :عشلا هيلى لوأ و .عجر :الآم و الوأ لوؤي عشلا لآ .عوجرلا :لوألا .لآلا و ماص الف رهدلا ماص نم :ثيديخللا ىفو

و .خملل هيلى عجر يأ.يمالسللا لآ ىتح :يملسلا ةميزخ ثيديح ي.عوجرلا لوألا و ،ريخ ىلى عجر ال ي (٣٢ص ؛ 11ج ؛ برعلا ناسل) عجر يأ عبرلا وأ ثلثلا ىلى لآ ىتح ذيبنلا تخبط :لاقي

دروم ي ف وه و ،مالكلا هيلى دمئعي يذلا يجراخلا لينعلا رملأ وه ليوأبلا نأ مهضعب ركذ كلذل و [2] امك اقحالا امإ و ،ةيضاملا مملأ و ءايبنألا صصقك اقباس امإ ،جراخلا ي ف عقاولا هب ربخمل ،رابخألا دروم ي ف و ،ةمايقلل موي رهظيس ام لك و هديعوم و هئامسأ و هللا تافص نع ةربخمل تاياآلا ي ف اذإ ليكلا اوفوأ و» :ىلاعت هلوق ي ف امك جراخلا ي ف ةققحتملا حللصملا ،ماكحألا تاياآلا ءاشنإلا ءافي ليوأب نإف ،35-ءارسا :«ليوأب ناسحأ و ريخ كلذ ميقتسمللا ساطسقللاب اونز و متلك عامتجالا رملأ ةماقتسا وه و عمتمللا ي ف امهيلي ةبترتملا ةحلصملا وه نزولا ةماقإ و ليكلا

ال صاخ عو جر ه نكل عيشل ا هيل ل لوئي و ع جري ي ذل ا ع جرم ل و ه ن ا ك ن ا و ل ي و ا ت ل ا ن ا : ا ي ن ا ث و ... ه ي ف و س ي ل و د ح ا و ل ا ي ل ا ع ج ر ي د د ع ل ا و ، ه ل ل ي و ا ت ب س ي ل و ه س ي ئ ر ي ل ا ع ج ر ي س و ئ ر م ل ا ن ا ف ، ع و ج ر ل ك و ي س و م ة ص ق ي ف ي ل ل ا ع ت ه ل و ق ك ل ذ ي ل ع ل د ي . ا ق ل ط م ا ل ص ا خ و ح ن ب ع ج ر م و ه ة ل ا ح م ا ل ف ، ه ل ل ي و ا ت ب ك ل ذ : « ي ل ل ا ع ت ه ل و ق و ، 78 - ف ه ك ل ا : « ا ر ب ص ه ي ل ع ع ط ت س ت م ل ا م ل ي و ا ت ب ك ئ ب ن ا س » : (ع) ر ض خ ل ا ي ف (ع) ه ل ع ف ا م ل ن ي و ا ن ع و ر و ص ي س و م ل ه ا ب ن ي ذ ل ا و ، 82 - ف ه ك ل ا : « ا ر ب ص ه ي ل ع ع ط ت س ت م ل ا م ل ي و ا ت ي ر خ ا ن ي و ا ن ع و ا ر و ص ا ه ل د ب ي ق ل ت و ، ن ي و ا ن ع ل ا و ر و ص ل ا ك ل ت ن ع ل ف غ د ق (ع) ي س و م ن ا ك ث ا ل ث د ر ا و م : « ا ه ق ر خ ن ة ي ف س ل ا ي ف ا ب ك ر ا ذ ا ي ت ح » : ي ل ل ا ع ت ه ل و ق ي ه : ث ا ل ث ل ا د ر ا و م ل ا ف ، ه ي ل ع ا ه ب ه ض ا ر ت ع ا ت ب ج و ا ي ت ا ا ذ ا ي ت ح » : ي ل ل ا ع ت ه ل و ق و ، 74 - ف ه ك ل ا : « ه ل ت ق ف ا م ا ل غ ا ي ق ل ا ذ ا ي ت ح » : ي ل ل ا ع ت ه ل و ق و ، 71 - ف ه ك ل ا . 77 - ف ه ك ل ا : « ه م ا ق ا ف ض ق ن ي ن ا د ي ر ي ا ر ا د ج ا ه ي ف ا د ج و ف ا م ه و ف ي ض ي ن ا ا و ب ا ف ا ه ل ه ا م ع ط ت س ا ة ي ر ق ل ه ا

رحبلا يف نولمعي نيكاسمل تناكف ةنيفسلا أم»: هلوق لي وأتلا نم رضخلا هب أبني ذللا و
 نينمؤم هاوبأ ناكف مالغلا أم و ابصغ ةنيفس لك ذخأي كلم مهءارو ناك و اهبيعأ نا تدرفأ
 رادجلا أم و ،امحر برقأ و ةاكز هنم اريخ امهبر امهلدبي نا اندرفأ ارفك و انايغط امهقهرى نا انيشخف
 نا كبر دارفأ احلاص امهوبأ ناك و امهل زنك هتحت ناك و ،ةنيدملا يف نيمي تي ني مالغل ناكف
 هيلع ضررعا ام عيجم نع باجأ م 82 -فهكلا :«كبر نم ةمحر امهزنك اجرختسي و امهدشأ اغلبي
 تايآلا هذه يف لي وأتلا نم ديرأ يذلاف 82 -فهكلا :«يرمأ نع هتلعف ام و»: هلوقب ةلمج (ع) يسوم
 لىل دصفا لعوجر و بيدأتلا لىل برضلا لعوجر ريظن هئاو نع و هتروص لىل ايشلا لعوجر وه ىرت امك
 جراخلا يف ديرءيجم لىل ديرءاج :انلوق لعوجر ريظن لا ،جالعلا

ةمكحملا ةياللف ليوأت نأرقلا عيملج لب ةباشتملا تايلآلاب صتخي ال ليوأتلا نأ :ايناث و
ال. ليوأت ةباشتملل نأ امك ليوأت

اهيلى دنتست ييتلا ةقبيقحلا هأ لىوأتلا ريسفت يف قحلا نأ :تملعل رم ام تفرع اذا و اهمكحم :ةينآرقلا تاياي عيمجل دوجوم هأن و ،ةمكح وأ ةطعوم وأ مكح نم ةينآرقلا تانايبلا **ةينيعل رومأل نم يه** لب طاफलأل اب اهيلل لولدملا ميهافملا ليبق نم سيل هأن و ،اهاهباشتم طاफलأل ديقب هئاحبس هللا اهديقامنإ و ،**طاफलأل تاكبش اهب طيحي نأ نم ةيللاعتمل** بسحب حضوت و دصاقملا اهب برقيلى برضت لاثمأل اك يهف بيرقتلا ضعب انناهذا نم اهبيرقتلا نولقعت مكللعل ايبرعانآرق هانللعج انإن نيبلما باتكللا و» :ىلاعتلاقامك عماسلا مهف بسانى ام اذهب تاحيولت و تاحيرصت نآرقلا يف و 4 -فرخزلا :«ميكح يلعل انيدل باتكللا مأ يف هنإ و ينعمل.

-يتل دراوملا يف ليوأتلا طفل لمعتسي مل نآرقلا نأ نايبل نم رم اميف تفرع دق كنأ ىلع
(٤٩ ص، ٣ ج، نازىملا). هانركذ يذلا ىنعملا يف الإ -تدع ام ىلع ادروم رشع ةتس يه و اهل معتسا

هعجارم ٤ هرامش تسويپ هب نىرسفم مالک رد لىوأت فلتخم ىناعم هب ىلىصفت هعجارم يارب
دىامرف.

٣٦ هى، آفسوى هروس [3]

وسأرو نم زىطلال لىكأتف بلىصيف رخأل امأو ازمخ هببر يقسيف امك دحأ امأ نجسلال يبحاص اي [4]
(٤١ هى، آفسوى هروس) نايثفتتست هيف يذل ازمأل يضق

ی ن آرق ت الی و ات عاونا (ب)

ه ی ضرع ت الی و ات ۱.

ام ی اه باتک رد هک یتای اور نی مه رد ، تسه مه دض تسرد هک یی ناعم . تسای بل لاج ی اه زی چ ی لیخ دب ی لیخ ی لیخ ام رطن هب هک یتای آ . هدش هداد تبسن هی آ کی هب نیموضع تاشیامرف رد ، تسای مام هک مینی بی م دعب ، دشاب هی آ نی ا قاصم یسک هک دن کن ادخ رگی د ! او می وگی م و تسای می وگی هب هچ دیاب الاح سپ . نی نمؤملاریما یارب دناهدرک ی نعم ار هی نی مه ، موضع م

«هرفکا ام ناسنالا لتق»

نی ای آ هک دینی بب ار اههچرت امش هک تسای «[1] هَرْفُكَا امُنْ نَاسِنَالِا لَتْقُ» هفیرش ی هی آ نآ لاثم ، ناسنالا نی ا داب هدرم ی نعی : دینی وگی م ؟ دینی کی م انعم هچ ؟ تسوا زا یی وگدب ای تسای ناسنالا فیرت هچ «[2] هَرْدَقَفُ هَقْلَخِ هَفْطُنْ نَمُ هَقْلَخِ عِشَّيْ اُ نَمُ» ! تسای رفاک ردق هچ ، ناسنالا نی ا داب هتشک . تسای هدرک شقلخ ادخ دینی بی م هک نی ا اب تسای رفاک ردق .

دینی کی م زاب ار ناهرب ریسفت دیوریم یتقو اما . تسای مذ نآ رد هک دینی کی م ههچرت یتلاح ار نآ مه

نی نمؤملاریما [وه] : لاق هَرْفُكَا امُنْ نَاسِنَالِا لَتْقُ : می هارب نی ب یلع
[3] هولتق یتح بندأ و لعف اذام ی هَرْفُكَا ام : [لاق] ، (مالسالا هیلع)

لَتْقُ و نی نمؤملاریما ی نعی ناسنالا : هک دندومرف هک تسای موضع مام هب بوسنم هک دینی بی م ام . دندش دیهش دنتسه نی نمؤملاریما هک ی عاونا ناسنالا : «ناسنالا لتق» . دهشتسای نعی دندرکی م ریفکت ، جراوخ ؟ دیشکب دیورب امش هک دوشب و ا رفک ثعاب هک دوب هدرک راک هچ : «هرفکا مه اب ناشدوخ ات ود نی ا هک نی ا فرص سپ . دینی ههچارم ناتدوخ ار تی اور هلابند و . دنتشکی م هک [4] دراد ریطن ی لیخ هتبلال و . تسای عدار دندادن قفاوت

«الوهج امولظ ناسنالا ناک»

[61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

هک هدمآرد یتاغل کی ، هدرک تفرشیپ ناشتخابم هک اه یزورما . تسای هماغنه شتجب هک تنام هی آ هک ادعب هک دنک رکف یزورما یاه تغل یور ناسنالا دیاب . اهزی چ یضعب مهف یارب دنک یم کمک ام هب رد روح تامکحم و تاملسم اب و دشاب فاص بلطم دوخ مه ، دنک لقتنم نارگی د هب ار بلطم دهاوخ یم نی ا و دنمهفب ار دوصقم مه ... و اهوجشناد هک درک نی اب ار نآ یزورما ترابع کی اب ناوتب مه و دیاب دنک کی دزن ناشنهذ هب ، دندراد سنا هک یتاحالطصا اب و اه نآ ناسل اب ار بلطم

رد. شدوخ یارب دراد یروصت تلالد، دراد یروصت یانعم کی هک تسا موهفم ات ود، «الوهجاًمولظ» نی مه ... و شیی قدصت لولدم رس رب هفیرش هیآ نی مه رد هک دراد یقی قدصت لولدم کی مه هفیرش هیآ ربخ هک ییاه ثحب اب میربب راک هب میناوت یم یناونع هچ هژاو ود نی یارب نآلا. تسا فرح یلیخ [8] می راد؟

هیلوط تالی وأت ۲.

کی. دراد ار دوخ یاج هتفر راک هب هک نی موصعم تاملک و تایآ رد مادک ره و دراد یددعتم یانعم لی وأت، دشاب هیآ رهاظ یانعم ضرع رد ییانعم هن هک تسا نی، تسا ام رظن دروم نآلا هک یرگید لی وأت میریگیم ار انعم نی مه، میراذگب رانک ار انعم نی هک نی نودب ام و دراد ییانعم هفیرش هیآ هک لب. نآ ضرع رد هن یلبق یانعم لوط رد، میروآیم نوریب نآ لد زا یرتیقار و رتیلاع یانعم کی و

مظعأ لی وأت

هیآ و دوشیم هعمج زور زا تبحص، دیزی نب رباح اب - هیلع هللا مالس - رقاب اماما زایتی اور ردآلثم: هعمج هروس هفیرش

هعمجلأ موی

رُكِّدَ إِلَى أَوْعَسَافَةِ مُجْلٍ مَّوَىٰ نَمَّةَ اللَّصْلِ يَدُونُ إِذَا أُوْنَمَّآ نِيْذِلَا هُوَآ اَي «نُومَلْعَتْ مُتْنُكُنْ إِنِّ مُكْلُ رُيْحٍ مُّكْلِدَغْ يَبْلَا أُوْرَدَ وَهْلَلَا

سپس. دنیوگیم نآ یارب مه ار یالی وأت دعب و دنهدیم یتاحیضوت هعمج زور یارب تررض [9] دنوشیم عمح قئالخی همه هک یزور ینعی هعمجلأ موی، مظعألی وأتلا تدرأ ن: دنیامرفیم. دندومرف انعم روط نی «هللا رکذ یلا اوعساف» اب بسانم تررض.

کی دندومرف تررض. ندش عمح زور ینعی هعمجلأ موی: میاهتفگ هک میاهتفرگ هلصاف رهاظ زا نآلا ار نآ رگا هعمجلأ موی لد رد اما، هعمج زامن یارب دیوشیم عمح همه و تسه هتفه رد هک تسه هعمج زور لی وأت نامه نی. دنوشیم عمح قئالخی همه هک تسه مه یزور کی هک تسا نی دینک روغ و دیریگب ننتشادرب تسد نودب و رهاظ لد رد ندرک روغ اب و. نآ ضرع هن تسا رهاظ لوط رد هک تسا ام رظن دروم [10] میسیریم نآ هب رهاظ نآ زا.

«مکرافظا اوملق»

و هلآ و انیبن یلع - یسیع تررض لوق زا - هیلع هللا مالس - قداص اماما ارهاظ راحب رد: رگید لاثم دوشیم هتفگ. دوشیم زومر هب حیرصت مالسا تعیرش ماکح رد نوچ، دندنکیم لقن - مالسلا هیلع رتدوز و هدوبن روط نی یسیع تررض تعیرش رد اما. دوشیم بلطم نطاب هب حیرصت یلو. دندرکیم حیرصت.

رکذ نآ یارب مه یبادآ و تایصوصخ و فاصوا و اه نخان ننتفرگ تسا بحتسم هک میوگیم امآلثم ماکح زا هک یاهداس ترابع کی یانعم لوط رد ینطاب لی وأت کی تررض، راحب تیتاور نی رد. هدش **اوملق**: هک دنتفگیم نویراوح هب یسیع تررض هک دنیامرفیم. دندنکیم حرطم تسا تعیرش

[11] «مارحلا بسک نم مکارافطا

زا دیریگب ار اهنخان هک دنتفگی ترضح .دوشیم ناسآ شیزادنا گنچ ،دوشیم دنلب هک نخان ندشن هدولآ رب تبطاوم ینعی ،نخان نتفرگ رب تبطاوم هب شرافس نطاب ینعی .مارحلا بسک مارحلا هک هدش نیا یوغل ینعم ام دزن :دندومرفی یخوش هب تجهبا آجاح .تسا مارح هب تسد .دشابن روط نیا !فکلاب ل

۱۷ هیآ،سبع هروس [1]

۱۸-۱۹ هیآ:سبع هروس [2]

۵۸۳ ص ۵، ج ۵، نآرقلا ریسفت یف ناهربلا [3]

مٔ -هولتقی تح بندأف لعف اذ ام یأ هرفكأ ام لاق نی نمؤملا ریمأ وه لاق هرفكأ ام ناسنإلا لتق مٔ ریخلل قیرط هل رسی :لاق هرسی لیبسلا مٔ -هردقف هقلخ ةفطن نم هقلخ ءیش یأ نم :لاق ریمأ یلع ضقی مل یأ هرمأ ام ضقی امل الك ةعجللا یف لاق هرشنأ ءاش اذ مٔ هربقأف هتامأ -هرمأ ام یضقی تح عجریس و -هرمأ دق ام ع نی نمؤملا

یبأ نع جارد نب لیمج نع [ریصب یبأ] رصن یبأ نبا نع دمحم نب دمحا نع سیردا نب دمحا انربخأ ریمأ یف تلزن معن :لاق «هرفكأ ام ناسنإلا لتق» هللا لوق نع هتلاس لاق ع رفعج یبأ نع ةماسأ همركأ ام و -هقلخ بسن نع نی نمؤملا ریمأ بسن مٔ های مكلتقب ینعی ،هرفكأ ام ع نی نمؤملا هرسی لیبسلا مٔ ریخلل هردقف هقلخ ءایبألأ ةنیط نم لوقی هقلخ ءیش یأ نم :لاقف -هب هللا هرشنأ ءاش اذ مٔ :هلوق ام تلوق هرشنأ ءاش اذ مٔ ءایبألأ ةتیم هتامأ مٔ یدهل لبس ینعی (۴۰۵-۴۰۶ ص ۲؛ ج ۲؛ یمقلا ریسفت) هرمأ ام یضقیف ةعجللا یف هلتق دعب ثکمی :لاق

رَقَس نآ ریمض عجرم هک (۳۵ هیآ،رثدملا هروس)ربکلا یدحال انا هفیرش هیآ تسا لیبق نیمه زا [4] عمج ربکلا و مئاطعلا یدحال رانلا یه تیل رقس نأ ینعی مسقلا باوج اذه «ربکلا یدحال انا»:تسا یف ربکلا یدحال نآرقلا تایی نأ هانعم لیق و ةداتق و دهامج و سابع نبا نع یمطعلا یه و یربکلا هب تایی اور رد ریمض هک تسا یلح رد نی(۵۹۰ص،10ج،نآرقلا ریسفت یف نایبال عجم)دیعولا :تسا هدش عاجرا تیلو ای هلا و هیلع هللا یلص لوسر ترضح ای هیلع هللا مالس همطاف ترضح

نع لیضفلا نب دمحم نع ءاشولا یلع نب نسحلا نع دمحم نب یدعملا نع دمحم نب نیسحلا انربخأ ع. ةمطاف ینعی لاق «رشبلل اریذن ربکلا یدحال انا» هلوق یف :ع رفعج یبأ نع ةزمح یبأ (۳۹۶ص،2ج،یمقلا ریسفت)

نع ،ناورم نب رامع نع ،نانس نب دمحم نع ،باطخلا یبأ نب نیسحلا نب دمحم نع :هنع و -/۱۱۸۴ اهی ای :لج و زع هلوق یف ،(مالسلا هیلع) رفعج یبأ نع ،دیزی نب رباح نع ،لیمج نب لخنملا .اهیف رذنی ةعجللا یف همایق و (هلا و هیلع هللا یلص) ادمحم کلذب ینعی:رذنأف مق *رثدملا

و [«ةعجللا یف رشبلل اریذن (هلا و هیلع هللا یلص) ادمحم ینعی اریذن *ربکلا یدحال انا»:هلوق (۵۲۲ ص،5ج،نآرقلا ریسفت یف ناهربلا).]«ةعجللا یف (سانلل ةفاک کانل سرأ انا)»:هلوق یف

؟ربکلا یدحال انا:تلق.«(مالسلا هیلع) یلع ةیلو ،معن»:لاق ؟رشبلل یرکذ ال یه ام و :تلق (۵۲۸ ج ۵؟نآرقلا ریسفت یف ناهربلا).«ةیلولا»:لاق

نآرق تاي آه ب ار ري مض رگا اما. ددرگرب منهج هب ري مض هک تساي تروص رد بلطم نيا هتبلنا اورکذ «ربكلا يدحل اهنإ»: لاعت هلوق: دوبر دهوخن ام ثحب قادصم هفیرش هی آ رگی دی، می نادرگرب ال ربكلا يهاودلا يدحل اهنأ ربكلا يدحل رقس نوکب دارملا و، يربك عمج ربكلا و، رقسلا ري مضلا و. مسقلا بواج قلمجلا و، مهنی ب هل ريطن ال ي لاجرلا دحأ وه: لاق ي امك يهاودلا نم اهريغ اهل داعي. رشبلل ارادنإ -اهربكأ- ربكلا يهاودلا يدحل رقس نأ اذك و اذكب مسقأ ينعملا

و «رشبلل لوق ال اذه نإ رثؤي رحس ال اذه نإ»: نآرقلا ي هلوقل اعدر «الك» نوکي نأ دعي ال و لاق امك سي: ينعملا و. اهربخل نإ مساقب اطم باب نم و تاي آهنأ امب نآرقلا «اهنإ» ري مض نوکي ي نازي مل). رشبلل ارادنإ يربكلا قهلا تايال يدحل -هتايآ- نآرقلا نأ اذك و اذكب مسقأ (٩٥-٩٤ ص، ٢٠ ج، نآرقلا ريسفت

٧٢ هي، آبازحالا هروس [5]

نع، ديعس نب نامثع نع، ديعس نب نيسحل نع، دمحم نب دمحن نع: رافصلل نسحل نب دمحم [6] انضرع ان: لاعت و كرابت هللا لوق ي، (مالسل هيلع) رفجج ي ب أ نع، رباح نع، حلاص نب لصفم و اهنلمحي نأ ني ب أ، قهالولا يه: لاق، اهنلمحي نأ ني ب أ لابل و ضرألا و تاوامسل يلع قنامألا (٥٠١ ص؛ ٤ ج؛ نآرقلا ريسفت ي ناهربلا). «نال ف وبأ: اهلحم يذل ناسنإلا و ناسنإلا اهلحم

داوم بسحب هوجو اذ نوکي نا زوجي نآرقلا ناف هوجولا لكب دارم وه و هوجو وذ نآرقلا ربخلا اذه و . يتال لصفلا ي كلذ قيقحت عيجيس و اهبيكرت و ابارعا و اهفيرصت و اهتائي ه و هظافلأ نوكت نا اما قيداصملا قرثك و قلالدلا هذو و، اهقيداصم و هظافلأ قالد بسحب هوجو اذ نوکي نا زوجي تاشنل بسحب قيداصم هل دحاو موهفم يلع لدي نآرقلا نم طفل لك نا ينعمب لوطلا ي عم حورلا داحتا هم ادحتم و دسحل و حورلا قلز نمب ينادل عم قيداصملا نم لاع لك نوکي قهلوللا ددعتم قيداصم هل نآرقلا نا يضم دق و، نطبل و رهظلا و لي وأتلا و ليزنتلا ينعم وه اذه و دسحل، هلي وأت و هنوطب قهناحورلا هقيداصم و، هليزنت و هروهظ قهني بطل هقيداصم نا و تاشنل بسحب قيداصملا نم لك نا ينعمب ضرعلا ي نوكت نا اما و، ربخلا اذه نم دارم و نآرقلا ي راج هجولا اذه هللا لب لاعت هلوق ي كزي طفل لثم هل احور و هم ادحتم ال هل الباقم و رخآل اريغم نوکي و آمامنل رهظي و معني و قكزلل جرخي و رهظي و يمن ي ينعمب نوکي نا زوجي هناف عاشي نم ي كزي تايال ريسفت رابلالا ي درو هناف اضيأ ينعملا اذه هوجو اذ نوکي نآرقلا و، معنتلا و قراهطلل انضرع ان: لاعت هلوق ي قنامالا ريسفت لثم قداصتملا لب قريغتملا قفلاختملا يناعملا ب **اهناف** ناسنإلا اهلحم و اهنم نقفشأ و اهنلمحي نأ ني ب أ لابل و ضرألا و تاوامسل يلع قنامألا و (ع) بلاط ي ب أ نب يلع قفلاخ و قهالولاب و خصوصم قولصلاب و فيلكتلا قلطم **ترسف** قفالخلا نا كش ال و (ع) **بلاط ي ب أ نب يلع نب نيسحل قداهشب** و قهراظلا قفالخلا ب ال و، قولصل و فيلكتلل قريغم لكلا و قداهشلل ناتريغم امه و اعم ناتريغم قياصول و قهراظلا مهريسفت نوکي نا مزل ال و (ص) دمحم يلع هلوزن ني قنامالا طفل ي قجر دنم تناك لكلا نا كش نم ينعملا قهج نم ال و طفللا قهج نم عانتما ال و هنم ادارم طفللا ي قجر دنم ناك ام ريغب (ع) يناعملا عي مجب امه تطاح و بطاخملا و بطاخملا قعس و دحاولا طفللا ي قدي دعلل يناعملا جاردنا مومع و حنب جاردنالا اذه و هي عي مجلا طاحل زوجت دحاولا طفللا ي قوقلاب اجاردنا زوج و قلمتحملا ي قدي دعلل روصل طاحل و حنب و أ يلكلا موهفملا ي تايئزجلا لوخد و أ زاجملا مومع و أ كارتشالا ينعملل عضولا و حنب و أ زاجملا و كارتشالا مومع و حنب يلك ينعم رابتعا ريغ نم قداحولا قآرملا (١٧ ص، 1 ج، قدا بعل تاماقم ي قدا عسلل ناي ب) يلكلا

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زايکی مالک [7]

هروطنم دنچ رت قیقد ریبع ت هب ای ییانعم دنچ ناو نع موهفم ود نی یارب بسانم ناو نع دیاش [8]
دشاب:

= ??? و «دعت»، «دایز» = ??? : **ی ن ا نو ی** هشی را هتفرگرب ،Polysemy **ی سی ل گ نا** هب) ییانعم دنچ و هریغ و ترابع کی ای هملک کی هیارا زایعون هب **ن ابز ی سان ش ناو ر** رد («مسا»، «تمالع»، «هناشن» و **ی عام ت ج ا مولع** رد یروح میوهفم هیارا نی .دشاب می گرزب ،تاغل یناعم یاههشی یارب ییاههناشن دوشی م بوسحم **یا ه ن ا س ر تاغل اطم** .

و اهمسا ،اه لعف زا هدش لیكشت تغل کی یناعم هک یدراوم هب ناوتی می هیارا نی یاهه نوگ عاونا زا ناوتی م دراوم نی هب یئزج یاهراشا و هعلاطم اب اهنت هک دومن هراشا تسا توافتم یاهتفص ی تح (**ای د پ ی کی و** ت ی اس)تفای ار رطن دروم ی هملک شیری ای ینع م

ه ن ی م ز نی مه رد :

رد هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ رایشناد ،ینیسح بیط دومحم دیس نیملسملاوالمسالاتجج نایم رد یدایز لابقتسا اب ریخا یاهلاس رد هک ینآرق ثحابم زا یکی :تفگ **ان کی ا** اب وگوتفگ .تسا ریسفت ینابم زا یکی ناو نع هب نآرق رد ییانعم دنچ ثحب تسا هدش هجاوم ناهوژپ نآرق

ی طفل کارتشا فیرعت رد ،تسا یبرع رد ی طفل کارتشا نامه لداعم ییانعم دنچ هکنی نایب اب یو نآ هب هک دراد انعم ود هملک کی یهاگ :درک راهطا دراد دوجو هلئسم نی رد تشادرب ود هکنی نایب اب هژاو ای تسا نامسا یانعم هب مه و فقس یانعم هب مه «ءامس» هژاوآلثم ؛دنیوگی می طفل کرتشم .تسا روخشال و هدرپ یانعم هب هک «ریط» هژاو و هداوناخ مه و هناخ یانعم هب مه تی ب

دوجو ییانعم دنچ ای ی طفل کارتشا ثحب زا یرگید تشادرب هزورما هکنی نایب اب ینیسح بیط ،هلمج کی رد هملک کی هک تسا نآ یانعم هب دراد چاور برغ ردآتدمع هک هلئسم نی :درک نایب دراد مه هتسیزی لم بق نورق رد هک سراف نبا دننام یسک هتبل ؛تسا هتفر راک هب انعم ود رد نامزمه ییانعم دنچ حیضوت رد سراف نبا ؛دراد یدایز چاور برغ رد زورما یلو هدرک هراشا هلئسم نی هب «أَدِيحٌ وَتُقْلَخٌ نَمَوْ يَنْزِدُ» هفیرش هیآ رد هک تسا هتفگ و هدرآ رثدم هک رابم هروس ۱۱ هیآ زا یلاثم تقلخ لوعفم ای و دشاب تقلخ ریمض یارب لاح دنوتی م مه ینعی تسا ی طفل کرتشم آدیحو ینعی هیآ نی بطاخم ندش قلخ ییاهنت هب ای و ددرگی م زاب ادخ ندرک قلخ هب ای ینعی دشاب .نوعلم هریغم نبیدی لو

دنمانیم انعم کی زا شیب رد طفل لامعتسا ار نآ مان اهیلوصا هکنی نایب اب ینیسح بیط أَهْنَعِ اُورَبُكَ تَسْأَوِ اَنْتَ اَيَّابُ اُوبُّدَكَ نِي دَلَّ اِنْ اِ « :تسا هدمرف فارعا هک رابم هروس ردآلثم :درک حیرصت يَزَجَنَّ لَكَ دَكَّ وَ طَايَحُ لَ اَمَّ سَ ي فُ لَمَجَّلَا جَلَي يَّحَ نَجَّلَا نُولُحْدَيِ اَلْوِءَامَّ سَلَا بُاُوبُّ اُمُّهَلْ حُتَفْتُ اَل اِدْخ تَايَّ ا هک یناسک ینعی ؛دوری م راک هب رتش و میخض بانط یانعم ود رد اجنی رد لمج ؛«نِي مَجُّمَلَا ای و میخض بانط هکنی رگم دنوشی من تشهب دراو دناهدرک رابکتسا نآ ربارب رد و هدرک بیذکت ار میوگی م ،تسا دنواخ دارم هیآ رد انعم ود ره دیوگب یرسفم رگا اجنی رد .دنک روبع نزوس زا رتش دراد دوجو ی طفل کارتشا

نآرق زاجعا هناشن ؛ییانعم دنچ

نآرق یاهیابی ز و زاجعا زا ی طفل کارتشا نی هکنی نایب اب هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ رایشناد هجوت دروم ییالقع و هقف لوصا دعاوق قبط ار نآرق تايآ زا یرایسب رگا :درک حیرصت تسا میرک هب ی طفل کرتشم دنوتی م هک دنراد دوجو یطافلا نآ رد هک میشاب یعدم می ناوتی م میهد رارق

دوش طاحل یناعم همه دیاب ریسفت رد و دشاب مود موهفم

راشرس نوچ نآرق و تساجیار یسراف و یبرع تایبدا و رعش رد کارتشا عون نیا هکنیا نایب اب یو لاثم ناوئعهب: داد همادا تسای طفل تاکارتشا عون نیا زا راشرس تساهراعسا و هیبشت و زاجم زا نوچ نامدرم لاح تبلط رد هکنی بب /نوخ رد هتسشن ممشچ مدرم هیرگ ز» هک تساهتفگ طفاح «تخاون یقلخ مزب نآ ردنا گنچ وچ /تخاس هناکولم نشج هک مدینش»تسا هتفگ یدعس ای «تسا و شزاون یانعم هب مه تخاون یمود رد نینچمه دراد مدرم یرگی و کمدرم یکی انعم و مدرم لوا رعش رد .تسای قیسوم و زاوآ یانعم هب مه

ةْعُمُجْ لَآ مَوِيْ نِم ۚ ةَالَّصَلَلِ يَدُوْن اِذَا اُوْنَمَآ نِيْدُّلَا هِيَاْ اَي» هعمج هروس ۹ هیآ هب هراشا اب ینیسح بیط هم لک هیآ نیا رد :تفگ «نَوْمْلَعَتْ مُتْنُكَ نِ اْمُكْلُ رِيْخُ مُكْلَدَ عِيْبَلَا اُوْرَدُو ۚ ةَلَلَا رُكْذ اِلَا اَوْعَسَا ف يانعم هب مه و تساهعمج زامن هب نتفر رد تعرس یانعم هب مه اریز دراد ی طفل کارتشا «اوعساف» و ندوب رطعم و نخان و دئاز یاهوم عفد ،زیمت سابل ،لسغ دننام یتامدقم کرادت ینعی ندرک شالت ..تسا هدش هراشا هیآ نیا رد انعم و د ره هب (ع)موصعم مام زا یتیاور رد ؛تسا ...

نِا ۚ ةَالَّصَلَلَا مَقْأُوْبَاتُكْلَا نِم ۚ كَيْلَا يَحُوْا اَمْلُتَا» :توبکنع هک رابم هروس ۴۵ هیآ رد نینچمه :دوزفا یو دراد انعم و د ،هن «نُوْعَنْصَتَا مْمْلَعِي ۚ ةَلَلَا اُوْرَبْ كَأ ۚ ةَلَلَا رُكْذَل و رَكْنُ مْلَا و عَاشَحْ فْلَا نَع يَهَنْتَا ةَالَّصَلَا ءاشحف زا ار ناسنا زامن هک تسا نآ انعم کی ینعی ؛تسا یلمع یرگی و ینابز یهن یانعم هب کی زامن هک تسا نآ یانعم هب یهاگ یلو دنک یرود هانگ زا هک دنکیم اوچن وا هب آمئاد و درادیم زاب دارفا یخرب هکنیا لیلد هب نارسفم یخرب .دوشیم هانگ زا وا یریگولج ببس ناوخزامندر ف درک راب نآ رب ار انعم و د ره ناوتیم یلو دناهتفرگ دارم ار ینابز یهن دنکیم هانگ مه ناوخزامن

یضرع و یلوط ییانعمدنچ

صخش زامن هومرف هک میراد ربمایپ زا یتیاور :دوزفا هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ یملع تئییه وضع ار انعم و د ره هک میتسه یعدم ام نیاربانب درک دهاوخ رود هانگ یاهراک زا ار وا یزور ماجنارس راکه هانگ هانگ زا ،شتفرعم و مهف هزادنا هب یدرف ره نتشاذباب ببس زامن هک دراد دوجو دیق نیا هتبالا دراد .دوشیم رود هانگ زا رتشیب دشاب رتشیب زامن هب درف تفرعم و رواب ردقرو دوش دهاوخ

یلو تشاد یدایز نافلاخم هتشذگ هه د رد ییانعمدنچ هیرطن نیا هکنیا نایب اب ینیسح بیط حرطم ییانعمدنچ دروم رد ار یضرع و یلوط ثحب نافلاخم یخرب :درک نایب تساهدش لیدعت زورما و لوط رد مه هک میدقتعم ام یلو دنرادن لوبق ار یضرع ییانعمدنچ یلو دناهتفریذپ ار یلوط و هدرک (انکیا تیاس).دراد دوجو ییانعمدنچ نیا ،ضرع مه

هب ناوتیم هک تساهدش هتشون یددعتم تالاقم و اه باتک میرک نآرق رد ییانعمدنچ هنیمز رد و **اجنیا** دیناوتیم مه ار عوضوم نیا اب تالاقم تسیل.درک هراشا «میرک نآرق رد ییانعمدنچ» باتک دینک هدهاشم **اجنیا** ای

و تاماهبا غاونا ببس دناوتیم دوخ هک تسایعیسو فیط یارادییانعمدنچ هژاو دسریم رطن هب و یروصت لیلادم کیگفت و هقف لوصا رد طاافلا ثحابم تفرشیپ هب هجوت اب.دوشاه یمهف چک رد توافتن و دصق توافتن هب رطان آقیقد هک-هروطنم دنچ ناوئع هک دسریم رطن هب یقیصت :دشاب یرت بسانم ناوئع،موهفم نیا یارب -تسا هل عوضوم

یارب و ،دشاب هتشاد یناشخرد هندیآ (semiology) یسانشهناشن یاپون ملع دسریم رطن هب نیدنچ یاههناشن فشک اب و ،دیشگب یندرکنرواب یاهههه ،هندیآ رضع رد ینآرق مولع نیقیقحم دیامن هئارا ،فلتخم یاهههههه رد فورح هبناج همه طسب یارب یلوبق لباق حیضوت ،هروطنم

تسا هدمآ مدرم مومع نهذ زا رود راي سب بللاطم هب نشور تاراشا ينس و عيش تاياور رد لاح ره هب. همه ربخ زيړ هب زيړ و ديايې يسك رگا :دندومرف ترضح هدمآ يفاك رد !تسه نآرق رد زيچ همه هك زين و !متبجعتل كلذب مكربخي نم مكاتا ول !!متبجعتل دهد ناشن امش هب نآرق رد ار ملاوع لك ملع :هدمآ يمق ريسفت رد ،هلل باتك نم كلذ ملعا دناديم نآرق زا دناديم هچ ره ماما :دندومرف ار نآ منك مگ ارتش لاقع رگا هك هدش لقن سابع نبا زا تنس له باتك اهه رد و !قسع يفيش لاقع يل عاض ول :لاق يتح سابع نباو (4/ 30) نآرقال مولع يفاقتال :منكيم اديپ ادخ باتك رد يلاعت هلل باتك يفتدجول ريعب

،ينآرق يحيو رهوگ هسندنه اساسا هك تسا نيا اعدا دروم باوج ؟دراد ار بيجع فصو نيا فحصم مادك اما (انآرق) هملك هك ديامرف تقد !لابجل هب ترپس انآرق نا ول و :ديامرفيم نآرق ،دراد مارگولوو تخيري امل تئش ام نآرقال نم دخ هدمآ تاياور رد !دشاب نآرق عجز نيړتكلچوك يانعم هب دناوتيم و دراد نيونت ....ءافش وه ام نآرقال نم لزنن و :ديامرف هجوت هيآ نيا رد (نم) هملك هب !تئش

هب صقن كي دارفا يليخ دزن نيا و ،تسا نآ تاملك ندوب هروطنم دنچ ،يبرع نابز زراب زاي تما كي ال نيم باتك دهوخب ي نابز رگا !درک عمج ناوتيم نابز كي رد زيچ همه نيب يلو ،ديآ يم باسح .تسين نيا زج ياهراچ دهد شيامن ار سبای ال و بطر

لثم يياهنابز رد ،(Consonant) تماص و (Vowel) توصم :دنتسه عون ود اهنابز فورح ميناديم توصم فورح و ،تسا دنوسپ ،دنونايم ،دنوشيپپ رب نآ اساسا و ،دنرادن بارعا و تاكرح ،يسيلگنا لثم يياهنابز و ،دناوخ ار هملك كي ناوتيم وحن كي هب اهنت اذل و دنتسه هملك دوخ عجز (هكاو) زا اذل و دنتسه يراذگ تكرح هب جاتحم يزيچان دح رد يلو دنرادن قاقتشا و تاملك تائي هيسراف هيپ و تاملك داوم يبرع نابز اما ،دنتسه رادروخرب يسيلگنا نابز هب تبسن يرتشيب فاطعنا و دنوشي م مه رد برض دنوش هطحالم هك بارعا و تاكرح اب و ،دنتسه (ناوخمه) تماص فورح اهنآ هزاس zarab - zarb - zoreba - :لداعم دنناوتيم يبرع رد برض الثم ،دوش طفلت روج اهه دنناوتيم هملك ره فاطعنا رگيد تهج يراذگ هطقن و تسا بارعا و تكرح هب طوبرم نيا هزات و ،دوراك هب .... و zaraba **هلاقم)**،دراد يمزاوول هچ هك دناديم دشاب سونأم تائارق فالتخا اب سك ره هك تسا يبرع نابز **(ريذپان فيرحت يمارگولوو هبش،ميرك نآرق فحاصم)**

اي هيآله هذه تارقف ع رفجع يبا دنع يلالي للا ضعب نم ةليل تنك :لاق يفعجل رباح نع يور و [9] فيك رباح اي هم ع لاقف لاق هلال ركذ يلا اوعساف ةعمجلل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا اهي اذه لاق هلال ركذ يلا اوعساف ةعمجلل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا اهي اي تلق لاق تارق رباح اي فيرحت

موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا اهي اي لاقف لاق كادف هلال ينللعج أرقأ فيكف تلق لاق دقل ص هلال لوسر ههرك امل اودع ناكل ايعس ناك ول رباح اي تلزن اذكه هلال ركذ يلا اوضاف ةعمجلل ينللعج ينربخت تلق لاق ةعمج ةعمجلل موي تيمس مل رباح اي ةالصلل يلا لجرلا ودعي نأ هركي ناك اي لاقف لاق كادف هلال ينللعج يلب تلق لاق **مطعألا هليوأتب كربخأ الف أ** لاق كادف هلال **و نيرخألا و نيلوألل مويلا كلذ يفعمج لج و زع هلال نأل ةعمج ةعمجلل هلال يمس** رباح و ةنجل و راحبل و نيرضألل و تاوامسلل و انبر قلخ عيش لك و سنألل و نجل نم هلال قلخ ام عيجم و ةوبنلاب ص دمحمل و ةيبوبرلاب هل مهنم قاثيمل نخأف قاثيمل يفا هلال قلخ عيش لك و رانلل انيتأ اتلاق اهرك وأ اعوط ايتئا ضرألل و تاوامسلل هلال لاق مويلا كلذ يفا و ةيالولاب ع يلعل نيرخألا و نيلوألل هي هعمجل ةعمجلل مويلا كلذ هلال يمسف نيعةاط

هي فمكعمج يذلا اذه مكموي نم ةعمجلل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا اهي اي لج و زع لاق مئ تتأ مويلا كلذ يفيف يربكلل ةيالولا يه و ةيالولا ةالصلل ينععي **نننمؤملا ريمأ ةالصلل و** و نوضرألل و تاوامسلل و سنألل و نجلل نالقتلل و هلال قلخ عيش لك و ةكئالملا و ءايبنألل و لسرلل

عربيلا اورڈ و **ني نمؤملا ريما** **هللا ركذ** و هللا ركذ ىلا اوضماف لج و زع هللا يبلتلاب نو نمؤملا
 نإ هتالو و لوألا عةي ب نم مك ل ريخ هتالو و ع ني نمؤملا ريما عةي بي نعي مك لذ لوألا ي نعي
 ، نوملعت متنك

ءايصوألأ ضرألأب ينعني ضرألأ يف اورشئنا فنينمؤمل ريأ ءعيب ينعي ءالصلا ئيضق اذاف نع ك لذ يف هللا ينك ع نينمؤمل ريأ ءعاط و لوسرلا ءعاطب رمأ امك مهئيالو و مهئعاطب هللا رمأ فيرئ لاق هللا لصف نم اوغبأ و ربأ لاق هللا لصف نم اوغبأ و ضرألأب مهامسف مهئامسأ هللا بطأ مئ نوحلفئ مكلفل اريئك هللا اوركأ و ءايصوألأ ىلع هللا لصف اوغبأ و ئلزنأ اذكه اوهل وأ لوألأ ينعي ءراؤ نودحأل و كاكشلأ أوأ اذأ دمحم أي لاقف ص ادمحم فقووملا ك لذ يف لج و رع ىلع عم كوكرئ و ئلزن اذكه فيرئ لاق اهلل اوضفنا ئلق لاق اهلل اوفرصنا ينالئل ينعي لوألأ ءعيب ينعي ءراؤئلا نم و وهلل نم ريأ ءايصوألأ و ىلع ءيالو نم هللا دنع ام دمحم أي لق امئاق مئنا و ءيالأ ئلزن اذكه ىلب لاقف لاق اوقئنا ئذل اهلل ءيئل ئلق لاق اوقئنا ئذل ينالئل و (١٣٠-١٢٨ ص ؛ صئلا ؛ صاصئلأ) ئقزارلا ريأ هللا و اوقئنا ئذلأ مه

تایاور رد مظعا لیوأت [10]

«لصوي نأ هب هللا رمأ ام نولصي نيذلا» هللا لوق نع ع هللا دبع ابأ تأس لاق ميرم نبا رمع نع (٢٠٨ص ؛ ج٢ ؛ يشايعل ريسفت) اناي كتلص **اهلي وأت ةياغ** و ،محرلا ةلص كلذ نم لاق

لوق ع رف ع ج ي ب أ ل تلق : لاق راسي نب ليضف نع نامثع نب نابأ نع مكحل نب يلع نع هنع ١٨٢
لالض نم اهخرأ نمف تلق قرغ وأ قرح نم لاق اعيمج سانللا احيأ امنأكف اهايأ نم و -هباتك في هللا
مطعألا اوليوات كلذ لاقف يده ىلى

نارمخ ن طامقلا دلاخ يبا ن يبلحلل نارمخ ن ييحي ن ديوس ن ب رضنلا ن هيبا ن ن ١٨٣ مويلا نا و لاح يل ن تنك لاق م ن لاق هللا كحلصا كلسا ع هللا دب يبال تلق :لاق نيعا ن ب ال مويلا نا و عا شي ن م هللا ذقني فةأرملا و نينيثاللا و لجرلا وعداف ضرألا لخدأ تنك ىرخأ لاح يل لةملظ ن م هجرخي نا هللا دارا ن م مهرب نيب و سانلا نيب يلىخ نا كيلي ام و لاقف ادحا وعدا لوق ن نينربخأ تلق اذبن عيشلا هيل ذبن نا اريخ دحا ن م تنسنا ن كيلي لا و لاق م هجرخا رون

اهليوات لاقف تكس م ردغ وا قرغ وا قرح ن م لاق اعيمج سانلا ايحا امنأكف اهايحا ن م و -هللا (٢٣٢ص ؛ ١ج ؛ نساحملا)هل تباجتسراف اهاعد نا **مطعألا**

ع ىسي ع هب لج و زع هللا طعو اميف لاق ع مهنع طابساً نب يل ع نهىبأ نع ميهاربإ نب يل ع [11] متسند و مكهوجو متلسغ لئارسإ ينب ةملظل لق ىسي ع اي...كئئابآ بر و كبر أن ىسي ع اي ةلزنمب يدنع مكفاوجأ و ايندلا لهأل بيطلاب نوبيطت نو عرتجت يل ع مأ نورتغت ي ب أ مكبولق اومصأ و ماحلل بسك نم مكرافطأ اوملق مهل لق ىسي ع اي نوتيم ماقأ مكناً ةنتنملا فيجلا (١٣٨ ص ٨، ج ١، فىالكلا) مكروص ديرا تل يناف مكبولق ب يل ع اولبقأ و انخل ركذ نع مكعامسأ

روهظ؛ لیوأت (ج)

میریک نآرق رد ی عوضوم لصا تاماظن

رگیدی اچ زا ار رصانع همه، دش رارقرب هیآ نیا رد [1] ی عوضوم لصا ماطن کی یتقو هک دوش یم «**هربقا**» تقو نآ، نینومولاریما دش «**ناسنالا لتق**» یتقو. میهدب قیبطت میه اوب میروایب، دنک یم توافت همه «**هرفکا ام**».

ضرق یلبق ره اظ ماطن زا هک یطابترا هن ام، دنطبترم مه هب همه، لیوأت دیدج یاضف رد یضعب. دننک یم یراذگاج ار شا هناد هناد میسرپب ماما زا رگا هک شدوخ اب بسانم یزیچ. میریگب یم یراذگاج. دننک یم رارقرب ار ماطن نامه ترضح. دینیب یم تسه مه رت لصفم هک لیوأت تایاور [2] دشاب لخادت هک نیا هن، دوش یم انعم، شدوخ بسانم دیدج ماطن رد؛ دننک.

تاروهظ «» = تاماظن

سونام نآ اب ماع فرع هک ار هچ ره، تسا فلتخم یاه ماطن انعم زا رثکا رد طفل لامعتسا هک اچ نآ زا نهذ رد امش رگا ام. دراذگ یم نآ رب ی فرع روهظ مسا - ار شا عوضوم لوصا و شا هیلوا رصانع نآ - تسا دیشروخ ییوگ یم، یسونأم الاح ات امش دیتفگ وا هب؛ دیرک ضوع ار لوصا یدابم، ماع فرع نی مه کی رد دیرب ار وا نهذ یدابم رگا. ادخ ربمغی پی نیعی دیشروخ دعب هب الاح زا. درک عولط هک تسا نیا، روهظ لا یلا عجری، لیوأت لا نیعی. دوش یم ضوع مه روهظ، رگیدی ماطن.

زا یضعب. ماع فرع نهذ سونام نیعی روهظ زا روظنم مییوگ یم! تسا ره اظ فالخ هک لیوأت دییوگ یم دییوگ یم یتقو فرع نیعی. دراد ی فرع روهظ مییوگ یم؛ تسا فرع نهذ سونأم، هیرکف لوصا یدابم کی رد ار وا نهذ دیرب یتقو ام. یجراخ دیشروخ قاصم هب ناشدوخ سنا رطاخ هب دنمهف یم ار نیا یم یتقو هک درادن انعم رگیدی الاح. دوش یم ضوع مه اه نآ دوخ یارب روهظ رگیدی الاح، رگیدی اضا نی. نینومولاریما غارس دور یم ماطن نآ رد. یجراخ رمق غارس دورب اه نآ نهذ رمق دییوگ.

تالیوأت همه الا و ماع فرع نهذ رد تسانعم نآ یدابم ندوب سونأم مدع، شن دوب لیوأت هجو، لیوأت دن تاروهظ دیور یم اضا نآ رد یتقو تالیوأت همه و دن لامعتسا.

تایضایر، هفسلف رد (Axiome: یوسنارف هب) مویسکآ ای نوناق نُب، تشادُنُب، عوضوم لصا [1] نآ یور زا و دوش یم هتفریذپ ضرفشیپ لکش هب و تابثا. نودب هک تسا یاهرازگ، کیزیف و قطنم فیرعت کیسالك هفسلف رد هک نانچنآ تایهیدب ای لصا. دنوش یم جارختسا اهرازگ ریاس یهیدب ای حضاورپ هک (دوش یم هئارا نیدامن تروص هب بلغا تایضایر رد) تسا یاهرازگ، تساهدش لصا، نیاربانب. تسا شریذپ دروم، دشاب حرطم نآ دروم رد یلاؤس ای شحب هکنیا نودب و تسا ای قطنم رد هک نانچنآ؛ درگی رارق هدافتسا دروم اعدا ای لالدتسا یارب ییانبم ناونع هب دناوتیما آلماک موهفم هک تساهدش هتفرگ (axioma) یانوی هژاو زا هژاو نیا. تسا موسرم تایضایر دنکیم لقتنم ار یهیدب ای حضاو، بسانم، تسرد.

تسا لال دتسا یارب یغورش هطقن ای صرفشیپ، لصا، نردم قطنم رد.

رایسب، نآ ی دنب عوضوم لصا میراد (تایضایر ای **کیزیف** رد آلومعم) یاهیرطن هک یم اگنه آلومعم اب ناوتیم ار هیرطن نآ یاههرازگ مامت هک دهدیم ناشن راک نیا، دوب دهاوخ ابیز و شخب تذلل دروآ تسد هب "عوضوم لصا" یکدنا رایسب دادعت نتفریذپ.

هچخیرات

موس هدس) **سیدی مشرا**، دندرک شناد دراو **ینانوی** نادنم شناد، راب نیتسخن یارب ار اهه یضق و اهلصا ماچنارس ات. تساهدرک هدافتسا «هیضق» و «لصا» زا اهراب، دوخ یاهباتک رد (دالیم زا شیپ یسدنه یاهه یضق و اهلصا، باتک هدزیس رد دوخ **لوصا** باتک رد (دالیم زا شیپ موس هدس) **سیدی لقا**، تساهدرک مظنم ار.

نیتسخن، هنومن یارب. تسا هدیمن (تساوخ ~ postulate) **التسوپ** سیدی لقا، ار اهلصا زا یرامش هطقن ود نیب هلصاف نیرتهاتوک: تساهدش میظنت بیترت نیا هب، سیدی لقا لوصا رد **التسوپ** «دنکیم لصو مه هب ار اهنآ هک تسایتسار طخ».

یسیدی لقا هسدنه لوصا

چارختسا ریز لصا چنپ زا (**سروغاثیف** **هیضق** لاثم یارب) **یسیدی لقا** **هسدنه** یایضاق مامت دنوشیم:

دزاسیم صخشتم ار درف هب رصحنم طخ کی هطقن ود ره: لوا لصا

داد دادتما تسار طخیور تیاهن یب ات ناوتیم ار طخهراپ ره: مود لصا

دومن مسر هریاد کی ناوتیم عاعش ناونع هب طخهراپ کی و زکرم ناونع هب هطقن کی اب: موس لصا

دناق ابطن لباق رگید کی اب همئاق یایاوز همه: مراچ لصا

P زا هچنانچ دراد دوجو M دننام طخ کی اهنت، نآ رب عقاو ریغ P هطقن و L طخ ره یازا هب: **مچنپ لصا**، تسا یزاوم L اب و درذگیم.

دنچ دیاب هک روطنامه، میراد زاین **طخ** و **هطقن** دننام میهافم هب، عوضوم لوصا نیانایب یارب نودب زین ار موهفم دنچ تسا مزال، دنوش چارختسا اههرازگ هیقب ات میریذپ تابثانودب ار هرازگ لوصا دوشیم هدی هک روطنامه، دنیوگیم «اههدشن فیرعت» میهافم نیا هب، میریذپ فیرعت (ایدپ یکیو تیاس). دنیامنیم رطن هب یهیدب و هداس رایسب، مچنپ لصا زج هب، **یسیدی لقا** **هسدنه**

هرازگ ریاس، مویسک آدنچ شریذپ اب امش هک ییاج؛ دراد دربراک تایضایر رد رتشیب مویسک آهژاو، خیرات کی تامویسک آماطن نیرتفورعم. دیزاسیم ار ناتماطن و دینکیم چانتسا اهنآ زا ار اه هدش انشآ نآ اب هسردم رد رتشیب و رتمک ام همه هک تسا (حطسم هسدنه =) **یسیدی لقا** هسدنه اهمویسک آزا یکی رگا اذل، دوشیم انب اهنآ رب ماطن کی لک و دنتسه اهماطن هدولاش اهمویسک آ، میا دوخ اما، (داتفا یسیدی لقا هسدنه یارب هک تسایقافتا نیا و) دوشیم ضوع ام ماطن، مینک ضوع ار هلاقم؟ میریذپ ار مویسک آ هک دهدیم هزاجا ام هب یزیچ هچ؟ تسیچ شتیهام؟ تسیچ مویسک آ (مویسک آهرابرد)

لصا ، نیزاغآ هراگانا دودحم دادعت زا نآ شیادیپ دنور هک تسا یراتخاس ی عوضوم لصا متسیس دوشیم هدنارتسگ و زاغآ یقطنم دعاوق و (نیزاغآ یاههرازگ) عوضوم

نیزاغآ یاههراگانا ؟

نودب ، نآ ینعم هک تسا نخس نادیم کی رد میهافم نآ [هدشنفیرعت ترابع زین] یزاغآ هراگانا و هریاد ، طخ نوچ ییاههراگانا یسدیلقا هسدنه رد لاثم یارب . دوش هتشاگانا مهفلباق ، فیرعت . دنتسه هدشنفیرعت اهنآ دننام

• یفیرعت یاههراگانا :

(صخشم دعاوق قبط هک دنتسه نخس نادیم رد میهافم نآ) (اههدشنفیرعت ای) یفیرعت هراگانا . دنشاب هدمآ تسدهب هدشنفیرعت یاههراگانا زا (فیرعت راتخاس

عوضوم لصا ؟

دودح هک یمسقب هب ، تسا نخس نادیم رد یاهرازگ ترابع کی [تشادنب / یزاغآ هرازگ ای] عوضوم لصا هتشاگانا یهیدب اهنآ یتسرد و دنشاب نخس نادیم رد یفیرعت یاههراگانا ای یزاغآ یاههراگانا نآ دوش .

دنا یسدیلقا هسدنه عوضوم لوصا ریز رد ۵ ات ۱ هرازگ لاثم یارب :

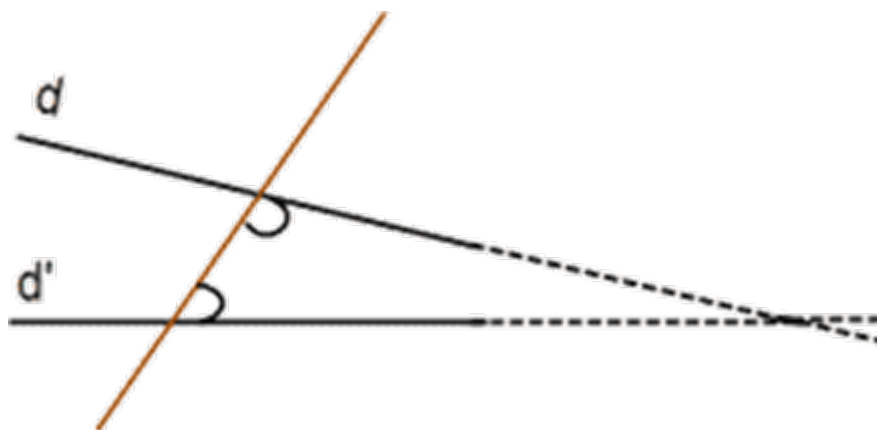
۱- دنارذگ طخ کی ناوتیم هطقنود ره زا

۲- دنارتسگ دودحمان رس ود زا ناوتیم ار طخهراپ ره

۳- درک مسر مولعم غاعش و زکرم اب ناوتیم ار هریاد کی

۴- دنربارب همئاق یاههشوگ همه

۵- رد یلخاد یاههشوگ عمج هزادنا رگا ، دنوش عطق یموس تسار طخ اب حفص رد d' و d طخ ود رگا - ۵ عمج هک یفرط نامه رد ، همادا تروص رد d' و d طخ ود هاگنآ دشاب همئاق ود زا رتمک موس طخ فرطکی ؟ . دننکیم عطق ار رگیدکی ، تسا همئاق ود زا رتمک یلخاد یاههشوگ

سدیلقا مجنپ لصا

: رارق هب نآ روهشم تروص اب مچنپ لصا زا تروص نی

،درک مسرر نآ اب یزاوم طخ کی ناوتیم رثکادح طخ کی زا چراخ هطقن ره زا

،تسا روهشم [Playfair's axiom](#) ری ف یلپ عوضوم لصا هب ریخا تروص ،تسا زرامه

جاتننسا دعاوق ؟

ییاههرازگ زا ربتعتم جاتننسا ناکما هک دنتسه یدعاوق یعوضوم لصا هاگتسد رد جاتننسا دعاوق
،دنزاسیم نکمم ار دن اضورفم همدم نم ناوئعهب هک

یعوضوم لصا هاگتسد ؟

:لماش یعوضوم لصا هاگتسد کی

۱-،یزاغآ یاههراگانا دودحم دادعت

۲-،هعوضوم لوصا

جاتننسا دعاوق دودحم دادعت ۳-

،تسا

دعاوق ینمض روطهه و هعوضوم لوصا ،یزاغآ یاههراگانا نایب زا دعب یسیدیلقا هسدنه رد ،لاثم یارب
یزاغآ یاههراگانا هیآپ رب :ینعی .هتخادرپ هدیمان یسیدیلقا هسدنه هچنآ دندارتسگ هب ،جاتننسا
هیآپ رب ،یقطنم جاتننسا دعاوق ندر راک :زنی و ؛[ندرک فیرعت] نتخاس دیدج میهافم راهوریجنز
،ندرک جاتننسا دیدج هیضق راهوریجنز و ،اههتشاگانا نب

:هعوضوم لوصا هاگتسد رد ناهرب ؟

ره هک یمسق هب ،تسا یاهرازگ یاهترابع زا یهانتم یاهوریجنز یعوضوم لصا هاگتسد رد ناهرب کی
راک طسوت و هریجنز یلبق یاهترابع زا ای دشاب هاگتسد نآ عوضوم لصا کی هریجنز نی ترابع
،دشاب هدمآ تسد هب هاگتسد نآ جاتننسا دعاوق ندر

هعوضوم لوصا هاگتسد رد هیضق ؟

نآ رد یناهرب رگا طقف و رگا تسا یعوضوم لصا هاگتسد کی رد هیضق کی یاهرازگ-ترابع کی
،دشاب نآ رصنع نیرخآ یاهرازگ-ترابع نی هک دشاب هاگتسد

،تسا هیضق کی عوضوم لصا ره ،هیضق فیرعت رب انب :

هعوضوم لوصا لالقتسا ؟

لوصا زا یاهعومچمریز چیه رد یوضع رگا دنیوگ لقتسم ار یعوضوم لصا هاگتسد کی هعوضوم لوصا
هک ،هاگتسد نآ هعوضوم لوصا زا ،هاگتسد نآ جاتننسا دعاوق طسوت ،دناوتب هک دشابن نآ هعوضوم

دی آ تسد هب ،دن تسین هعومجمریز نی ارد

هعوضوم لوصا هاگتسد یراگزاس ؟

هاگتسد نآ رد ودره نآ ضیقن و یا هرازگ ترابع کی رگا تسا راگزاس یعوضوم لصا هاگتسد کی دنشابن هیضق

لاثم دنج [2]

نع لضملمال نع حلص نب لیج نع ریمع یبأ نب دمحم نع هبأ نع هللا همحر میهاربإ نب یلع لاق یذلا مطعألا هللا مسافورح نم عطقنم نآرقل یف فرح لك و ملأ :لاق هنأ ع رفج یبأ نع رباج لاقف هیف بیر ال باتكلا كلذ هلق لاق باجیف هب وعديف ع امامإلا و لوسرلا هفلؤی و نوقتمل مه انتعیشل ناتیلآاف نیقتملل یده امامإ هنأ هیف كش ال ع نینمؤمل ریمأ باتكلا لاق نوقفنی مهانقرز امم و ععجرلا و ع مئاقلا مایق و روشنلا و ثعبللا وه و بیغللاب نونمؤی نیذلا (۳۳ ص ؛ قره اطلال قرتعلا لئاضف یف قره اطلال تایآلا لیوأت) نولتی نآرقلا نم مهانم لع امم

«(مالسلا هیلع) یلع قیالو ،معن» :لاق ؟رشبلل یركذ ال یه ام و :تلق

«قیالولا» :لاق ؟ربكلا یدحل اهنإ :تلق

اهنع رخأت نم و ،رقس نع رخأ انتیلوالو یلإ مدقت نم» :لاق ؟رخأتي وأ مدقتی نأ مك نم ءاش نمل :تلق «انتعیش هللا و مه» :لاق نیمیلا باحصأ الإ «رقس یلإ مدقت

نولصی ال و هدعب نم ءایصوالا و دمحم یصو لوتن مل انإ» :لاق ؟نیلصملا نم كن مل :هل تلق «مهیلع

«نیضرعم قیالولا نع» :لاق ؟نیضرعم قركدتل نع مهل امف :تلق

(۵۲۸ 5 ج نآرقلا ریسفت یف ناهربلا) .«قیالولا» :لاق ؟قركدت اهنإ الك :تلق

اذا لیلل و لج و زع هللا لوق یف ع هللا دبع یبأ نع دیزی نب رباج نع رمش نب ورمع نع اعوفرم ءاق ماق اذا مئاقلا وه و یلجت اذا راهنلا و مئاقلا مایق موی وه و قمایقلا موی یلإ سیلبإ قلود لاق یشغی قنجل یأ یرسیلل هرسینسف لطابل یقتا و قحلل هسفن یطعأ یقتا و یطعأ نم امأف هلق و

ینسحللاب بذك و قحلل نع لطابللاب ینغتسا وقحلل نع هسفن نب ینعی ینغتسا و لخب نم امأ و نإ هلق امأ و رانلا ینعی یرسعلل هرسینسف هدعب نم ع قمئألا و بللاط یبأ نب یلع قیالوب مئاقلا وه لاق یطلت اران مكترذنأف یلوالا و قرخآلل انل نإ و یدهلا وه ایلع نأ ینعی یدهلل انیلع ودع وه لاق یقشألا ال اهلصی ال نیعست و قعست و قئامعست فلأ لك نم لتقی وبضغلاب ماق اذا یف قره اطلال تایآلا لیوأت) .هتعیش و ع نینمؤمل ریمأ كاذ لاق یقتال اهنجیس و ع دمحم لآ (۷۸۱-۷۸۰ ص ؛ قره اطلال قرتعلا لئاضف

دریگب دوخ هب لباقتم ینعم ود ،ماظن ود رد دناوت یم هملك کی یتح ،یعوضوم لصا تاماظن رد رد اما تسا هیما ینب لیبق زا توغاط تلود ینعم هب تایاور زا یرایسب رد هك لیل لیوات دننام :تسا هتفر راک هب رتبج هلود ینعم هب مه و مالسلا مهیلع همئا ینعم هب مه رجف هروس

دیزی نب رباج نع ،رمش نب ورمع نع ،اعوفرم دانسلاب یور :[لاق] ،یفجنلل نیذلا فرش -«1» 11587/ هیلع) مئاقلا وه رجفلا رجفلا و :لج و زع هلق» :لاق ،(مالسلا هیلع) هللا دبع یبأ نع ،یفججل

و نينمۇملا ريمۇ عفشلا و نسلحلا ىلإ نسلحلا نم (مالسللا مەيلىع) ەمئۇللا رىشع لايلا و : (مالسللا يەف ،رتبج ەلود يە رسي اذلا ليللا و :هل كيرش ال ەدحو ەللا وە رتولا و ، (مالسللا اەيلىع) ەمطاف (۶۵۰ ص : 5ج ،نآرقلا ريسفت ي ف ناەربلا).» (مالسللا ەيلىع) مئاقلا ەلود ىلإ يرسن